

Upphävande av ändring och utvidgning av stadsplan för södra Mosebacke (Område för bilservice)

Gällivare kommun, Norrbottens län

Till planen hör:

- ☐ Planprogram
- ☐ Samrådsredovisningsprogram
- ☒ Gränskravskrivning
- ☒ Miljökonsekvensbeskrivning
- ☒ Fastighetsförteckning
- ☒ Samrådsredovisning
- ☐ Gränsvärdsutlåtande
- ☐ Detaljplanprogram
- ☐ Kvalitetsprogram
- ☐ Illustration

Upphävande av ändring och utvidgning av stadsplan för
SÖDRA MOSEBACKE
(OMRÅDE FÖR BILSERVICE)

Gällivare kommun Norrbottens län

	Beslutsdatum	Instans
LAGA KRAFTHANDLING		
Diarier: KS/2024-01472	Antagandets 2025-09-08 §223	KS
Upprättad: 2025-01-17	Laga kraft 2025-10-06	KS

Nina Eliasson
Förvaltningschef

Sara Pinto
Planarkitekt

Ömråde som upphävs och där samtliga planbestämmelser utgår

Ömråde som 2012-03-26 ersatts av annan detaljplan (2523-P12/8)

Förslag till ändring och utvidgning av stadsplan för
SÖDRA MOSEBACKE
(OMRÅDE FÖR BILSERVICE)

inom Gällivare kommun, Norrbottens län
 Upprättat av stadsarkitekten i Gällivare kommun i januari 1973

ROLAND ANDERSSON
 Roland Andersson
 Planingenjör

Planförslaget är uppgjort på grundval av grundkartan upprättad efter fotogrammetrisk detaljinsyn från 1961-1964 av distriktsstat. Ändringar. Ändringar av grundkartan har utförts i januari 1973 av distriktsstat. Ulf Bystedt.

Beleggnings-GRUNDKARTA

- Registerområdesgrän
- Grän för fastighet eller samfällt område
- Grän för skifteslag
- Gällande kvartersgrän
- Gällande bestämmelsesgrän
- Stenmur
- Dike
- Vattendamm
- Högspringsledning
- Vägar resp gångstier
- Ägarensgrän
- Myr- resp. engsmark
- Avvägd höjd, rikets höjdsystem
- Nivåkurver
- Ruinöppning
- Numer 8 stadsöga
- Registernummer 8 fastighet

STADSEPLANERKARTA
 A. Gränsbeteckningar

- Stadsplanegrän
- Gällande områdesgrän avsedd att bibehållas
- utgå
- bestämmelesgrän
- bibehållas
- Kvarters- eller annan områdesgrän
- Bestämmelesgrän
- Gränslinjer ej avsedda att fastställas
- Förbud mot utfart, tvärsträck med pil markerar förbudsstat

B. Områdesbeteckningar

ALLMAN PLATS

- Ogata eller torg
- Park eller plantering

BYGGNADSKVARTER

- Ömråde för bensinförsläning

C. Övriga beteckningar

- Mark som inte för bebyggas
- Gällande gatuhöjd
- avsedd att utgå
- Gatuhöjd
- Byggnadshöjd

REGISTRERING
 DATUM
 1973-10-28
 INFÖRNING I FASTIGHETSREGISTERET HAR
 VERKS TÄLLTS
 FÖR FASTIGHETSREGISTERMYNDIGHETEN

GUIN ENGSTROM
 GUIN ENGSTROM

SKALA 1:2000
 0 10 20 40 60 80 100 meter

25-MB-105

Innehåll

1	Upphävandets syfte	4
2	Beskrivning av gällande detaljplan	4
3	Planeringsförutsättningar	9
4	Planeringsunderlag	15
5	Konsekvenser	16
6	Genomförandefrågor.....	19

VAD ÄR EN DETALJPLAN?

En detaljplan används till att närmare reglera en mer samlad bebyggelse, enstaka byggnader eller anläggning med stor påverkan på omgivningen. En detaljplan består normalt av en plankarta över ett begränsat område samt planbestämmelser och planbeskrivning.

I varje detaljplan ges en samlad bild av markanvändningen och av hur miljön avser förändras eller bevaras. Detaljplanen är ett instrument för kommunen att förverkliga den lokala bebyggelsepolitiken och de sociala ambitionerna samt att främja en ekonomisk och rationell byggproduktion.

Mer information om hur detaljplaner arbetas fram finns på Gällivare kommuns hemsida www.gallivare.se.

VAD INNEBÄR UPPHÄVANDE AV DETALJPLAN?

När en detaljplan upphävs innebär det att planen inte längre är giltig eller gällande. Det kan ske om detaljplanen är föråldrad eller hindrar önskad utveckling. Processen för att upphäva en detaljplan kan variera beroende på om planen har genomförandetid kvar eller inte.

Upphävande av en detaljplan kan ske antingen helt eller för en del av planområdet. När en detaljplan upphävs skapas en planlös situation, vilket innebär att området inte längre regleras av en detaljplan. Om någon planerar att genomföra en åtgärd som kräver bygglov på platsen behöver detta prövas separat.

1 UPPHÄVANDETS SYFTE

Syftet med upphävande av gällande detaljplan (25-MBG-105) är att möjliggöra för fortsatt underjordsbrytning i LKAB:s gruva i Malmberget/Vitåfors.

2 BESKRIVNING AV GÄLLANDE DETALJPLAN

2.1 HELA DETALJPLANEN

2.1.1 Detaljplanens omfattning och lokalisering

Planområdet ligger söder om centrala Malmberget, cirka fyra kilometer från centrala Gällivare. Närområdet utgörs huvudsakligen av natur och vägar. Väster om planområdet går Malmbergsleden. Planområdet omfattar en fastighet och har en areal på cirka 400 kvadratmeter.

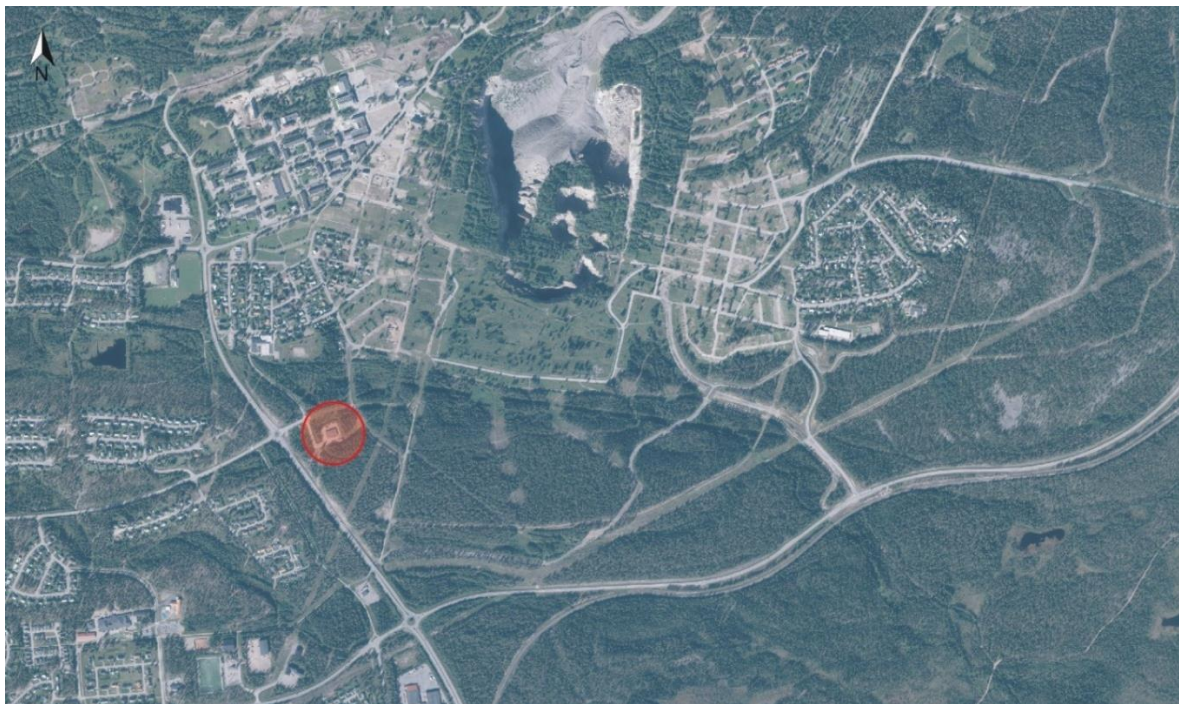

Bild 1: Planområdets ungefärliga lokalisering markerat med röd cirkel. Bakgrundskarta: Lantmäteriet

Gällande detaljplans syfte är att möjliggöra drivmedelsförsäljning. Vid ett upphävande av gällande detaljplan kommer det inte längre finnas planstöd för sådan användning på platsen.

2.1.2 Befintliga förhållanden

Planområdet består av en befintlig byggnad (tidigare drivmedelsstation) med tillhörande angöring och parkeringsytor. I närområdet finns främst skogsmark och infrastruktur i form av vägar och kraftledningar.

Bild 2: Flygbild över planområdet. Byggnaden är den numera nedlagda drivmedelsstationen. Till vänster i bild går Malmbergsleden. Bakgrundskarta: Lantmäteriet

2.1.3 Markägoförhållanden

Fastighetsägare för berörd fastighet, Gällivare Robsam 1:1, är LKAB.

2.1.4 Upphävandets huvvuddrag

LKAB har bedrivit gruvverksamhet i Malmberget sedan slutet av 1800-talet. LKAB:s brytningsmetod, skivrasbrytning, innebär att hålrum uppstår i berget när järnmalm bryts. Hålrummen fylls sedan av gråberg som rasar ned och en automatisk igensättning sker. Ju mer malm som bryts desto mer sjunker berget ovanför. Konsekvensen blir att markdeformationer uppstår på markytan. I Malmberget finns ett tjugotal malmkroppar som lutar i sydvästlig riktning in under samhället. Brytningen sker i ett drygt tiotal av dessa.

Gruvbrytningen skapar även rörelser i berget som påverkar omgivningen, under och ovan jord. Vibrationer orsakas dels av sprängning, dels av spänningar i berget som får marken att skaka, så kallade seismiska händelser. Allteftersom brytningen närmar sig samhället ökar påverkan på markytan succesivt, till följd av att platsen till slut inte längre blir lämpligt att bo på. För att möjliggöra fortsatt gruvdrift pågår en samhällsomvandling där det mesta av Malmberget omlokaliseras och markanvändningen ändras till gruvindustri. Successivt kommer Malmberget att avvecklas som boendeort på grund av dessa förändringar. Ett steg i denna process är att flertalet befintliga detaljplaner i området har eller kommer att upphävas eller ändras. Några av detaljplanerna som föreslås upphävas eller redan har upphävts ligger

mellan områden som har avvecklats och blivit gruvområden. Eftersom dessa områden inte längre behövs för verksamheter (till exempel tankstation), används de nu i stället som planlösa "gröna zoner" mellan etablerade gruvområden.

Upphävandet gäller ytan inom planområdet med användningen **[Gt] – Område för bensinförsäljning**, markerat med röd skraffering i bilden nedan (Bild 3).

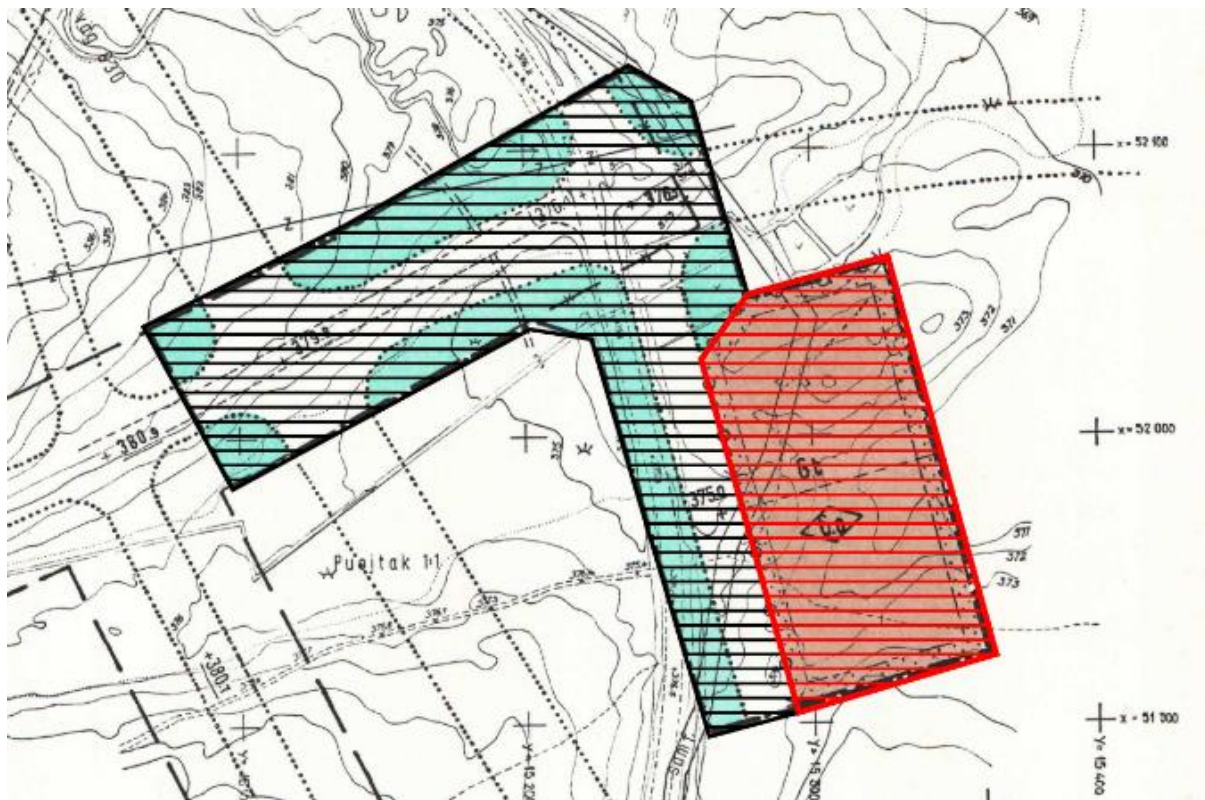

Bild 3: Urklipp från gällande detaljplan. Röd skraffering markerar del av detaljplan som föreslås upphävas. Svart skraffering markerar del som 2012 ersattes av en annan detaljplan (2523-P12/8).

2.1.5 Handlingar

Upphävandet redovisas i följande handlingar:

- Plankarta med område som avses upphäva, daterad 2025-06-11
- Planbeskrivning, daterad 2025-10-06 (denna handling)

Övriga handlingar:

- Undersökning om betydande miljöpåverkan, daterad 2024-10-15
- Fastighetsförteckning, daterad 2025-02-06
- Samrådsredogörelse, daterad 2025-06-26

2.2 GENOMFÖRANDETID

För den gällande detaljplanen har genomförandetiden gått ut. Upphävandet gäller från att detaljplanen vinner laga kraft.

2.3 ÄRENDEINFORMATION

Upphävandet av gällande detaljplan är påbörjad i samband med att ett positivt planbesked beviljades för upphävande av gällande planer för del av Robsam 1:1, Robsam 1:3 och Malmberget 4:169, Ksstu 2024-01-16 §14.

Denna detaljplan handläggs med ett förenklat standardförfarande enligt 5 kapitlet 38 b § plan- och bygglagen (2010:900). Ett förenklat standardförfarande kan endast tillämpas när genomförandetiden gått ut och om upphävandet av detaljplanen är:

- förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande över denna,
- inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller
- inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Detaljplanen antogs av Kommunstyrelsen 2025-09-09 §223 och vann laga kraft 2025-10-06.

2.3.1 Tolkning av detaljplan

Eftersom en detaljplan enligt 4 kapitlet 30 § plan- och bygglagen ska innehålla en plankarta, genomförs upphävandet i den ursprungliga plankartan. Eftersom den ursprungliga plankartan inte är digitaliserad och det ritade upphävandeområdet kan variera i noggrannhet jämfört med en nyligen framtagna grundkarta, preciseras här att gränserna för upphävandet ska tolkas så att de omfattar hela planområdet för detaljplanen med diarienummer 25-MBG-105.

Planbeskrivningen har utformats enligt bilagan till Boverkets föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivning (BFS: 2020:8).

2.4 ALLMÄN PLATS

En allmän plats är ett område som i en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov.

Det finns inga områden i gällande detaljplan som klassas som allmän plats.

2.5 KVARTERSMARK

Med kvartersmark menas mark som enligt detaljplan inte är allmän plats eller vattenområde utan främst är avsedd för bebyggelse för enskilt ändamål eller allmänna verksamheter.

Detaljplanen innehåller kvartersmark i form av användningsbestämmelsen **[Gt] - Område för bensinförsäljning**.

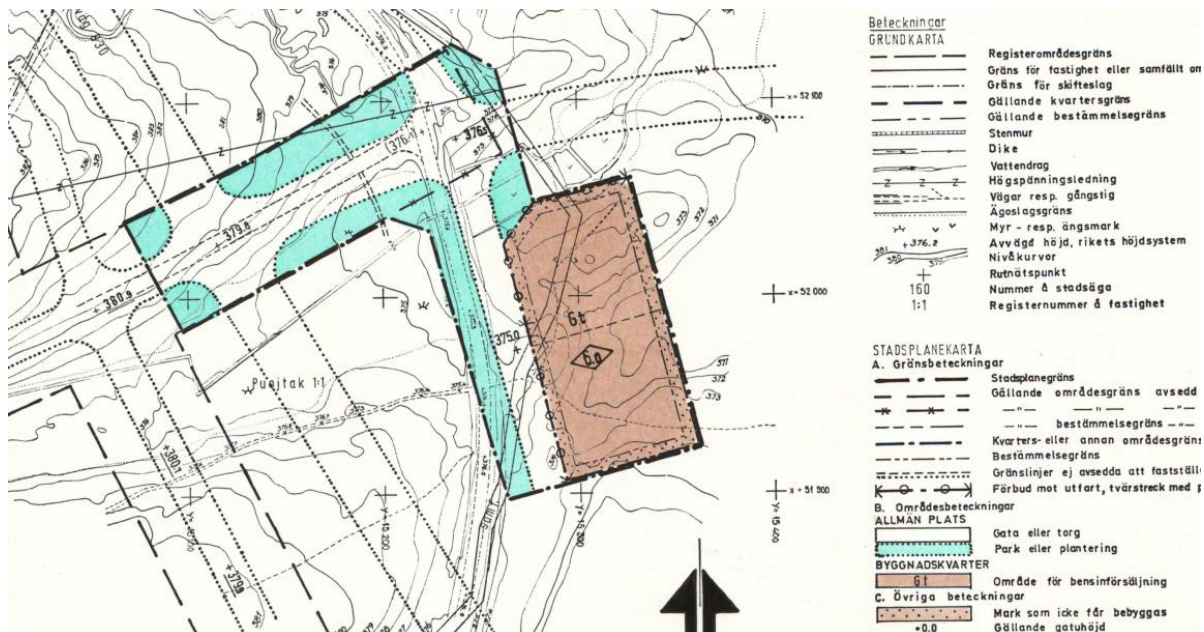

Bild 4: Urklipp från plankartan. Brun yta utgör kvartersmarken inom planområdet. Markanvändningen för ytan är "Område för bensinförsäljning". Resterande ytor har 2012 ersatts av en annan detaljplan.

3 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

3.1 KOMMUNALA PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

3.1.1 Detaljplan

Upphävandet av detaljplanen omfattas av *Ändring och utvidgning av stadsplan för Södra Mosebacke (område för bilservice) (25-MBG-105)*, som fick laga kraft 1973-10-26, medger område för bensinförsäljning. Detaljplanens genomförandetid har gått ut.

Angränsande detaljplaner listas i Tabell 1. Dessa är planlagda för bland annat park, gata samt bostäder.

Tabell 1: Gällande detaljplaner som berör aktuellt planområde. Källa: Gällivare kommun

Gällande plan	Plannummer	Upprättad	Användning	Övrigt
Del av Robsam 1:1 mfl. (ny väg mellan östra och västra Malmberget)	2523-P12/8	2012	Huvudgata, natur, GC-väg	Ska upphävas

3.1.2 Planbesked

Kommunstyrelsens samhällsbyggnads- och teknikutskott beslutade att ge ett positivt planbesked för upphävande av gällande planer för del av Robsam 1:1, Robsam 1:3 och Malmberget 4:169 (delar av södra länken samt bensinstation) Ksstu 2024-01-16 §14, detaljplanen med lantmäteriet aktnummer: 25-MBG-105.

3.1.3 Fördjupad översiktsplan

I *Fördjupad översiktsplan för Gällivare, Malmberget, Koskullskulle 2014 – 2032*, antagen 2014-05-19, är markanvändningen för aktuellt planområde utpekad som naturområde **[NATUR]**. Närområdet är utpekad som gruvindustri och bostäder **[GB]** (se Bild 5). Detta innebär att gruvindustri tillåts enligt redovisade etapper, och innan dess tillåts bostäder och kompletterande service samt verksamheter.

Intentionerna för Malmberget är att den befintliga bebyggelsen bör avvecklas för att möjliggöra den fortsatta gruvverksamheten. När pågående avveckling är klar är ambitionen att alla gällande detaljplaner ska vara upphävd eller ändrade till områden för industriändamål.

Förslaget om upphävande av gällande detaljplan bedöms vara förenligt med den fördjupade översiktsplanens intentioner för området.

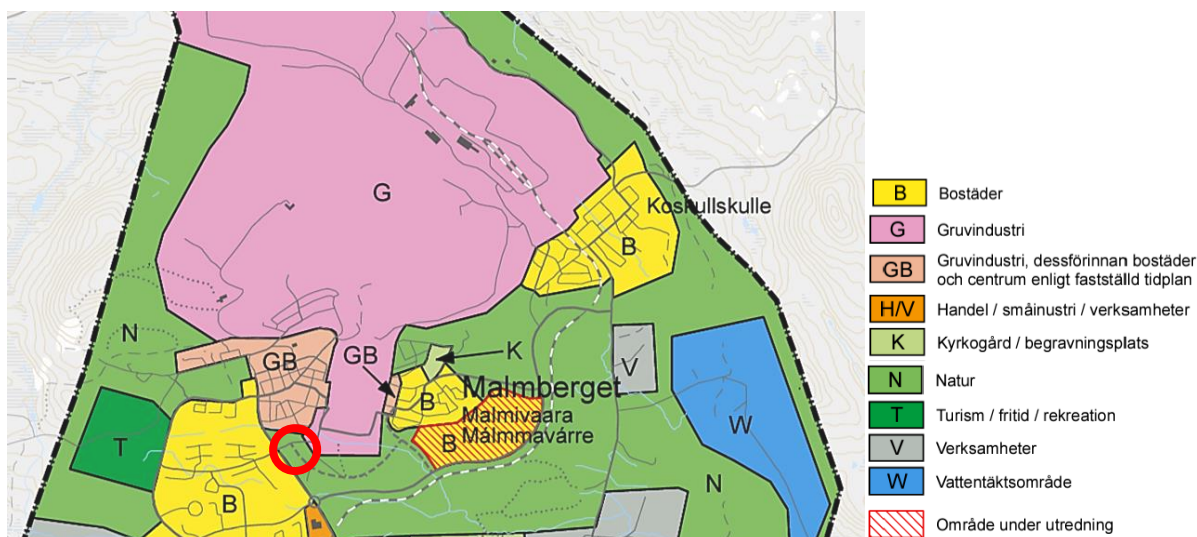

Bild 5: Urklipp från den fördjupade översiktsplanen för Gällivare, Malmberget och Koskullskulles markanvändningskarta. Röd figur markerar planområdets ungefärliga lokalisering.

3.1.4 Översiktsplan

I *Översiktsplan 2014*, antagen 2014-11-17, fastställs att en betydande del av samhället i Malmberget kommer att avvecklas på grund av gruvbrytningen. Bebyggelse som avvecklas planeras att ersättas på en ny plats i Gällivare. Detta mål har till stor del uppnåtts. De pågående detaljplanprocesserna i Malmberget fokuserar i stor utsträckning på att upphäva eller ändra befintliga detaljplaner för att möjliggöra fortsatt gruvbrytning.

Gruvan i Malmberget, Vitåfors, är av riksintresse för utvinning av järnmalm. I översiktsplanen betonas kommunens avsikt att tillgodose riksintressena genom att inte tillåta ny bebyggelse i områden som kan komma att påverkas av gruvverksamhetens framtida utbredningsområde.

Förslaget om upphävande av gällande detaljplan bedöms vara förenligt med översiktsplanens intentioner för området.

3.2 RIKSINTRESSEN

Området som avses upphävas omfattas av riksintresse för kulturmiljö, värdefulla ämnen och material och totalförsvaret.

3.2.1 Kulturmiljövård

Aktuellt planområde ligger inom riksintresse för kulturmiljö enligt 3 kapitlet 6 § miljöbalken. Hela området Malmberget-Koskullskulle utgör riksintresset med motiveringen att de är "två gruvsamhällen med för dem karaktäristisk och tidstypisk bebyggelse som väl speglar konjunkturförändringar och social skiktning från olika skeden. Uttryck för riksintresset är samhällen med karaktäristiskt uppdelad bebyggelse; bolagsområdena och enskilt bebyggda områden. Bolagsområdena är idag relativt intakt, med arbetar- och tjänstebostäder och en disponentvilla" (Riksantikvarieämbetet, Riksintressen BD län 2021:8).

3.2.2 Fyndigheter av ämnen och material

Aktuellt planområde ligger inom riksintresse för värdefulla ämnen och material enligt 3 kapitlet 7 § miljöbalken. På grund av den expanderande gruvbrytningen har flertalet planer i Malmberget ersatts med nya detaljplaner för gruvindustri. I detta fall kommer aktuell detaljplan 25-MGB-105 att upphävas.

3.2.3 Försvaret

Planområdet omfattas av riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kapitlet 9 § miljöbalken gällande område för lågflygningsområde.

3.3 MILJÖ

3.3.1 Natur

Inom och utanför planområdet består av främst barrträd med inslag av lövträd. Den öppna marken i området består av avverkade korridorer för bland annat kraftledningar. Det finns inga kända naturvärden i övrigt inom området.

3.3.2 Föroreningar

Den före detta drivmedelsstationen är identifierad som ett potentiellt förorenat område enligt EBH-kartan. Området är inte riskklassat (Länsstyrelsen).

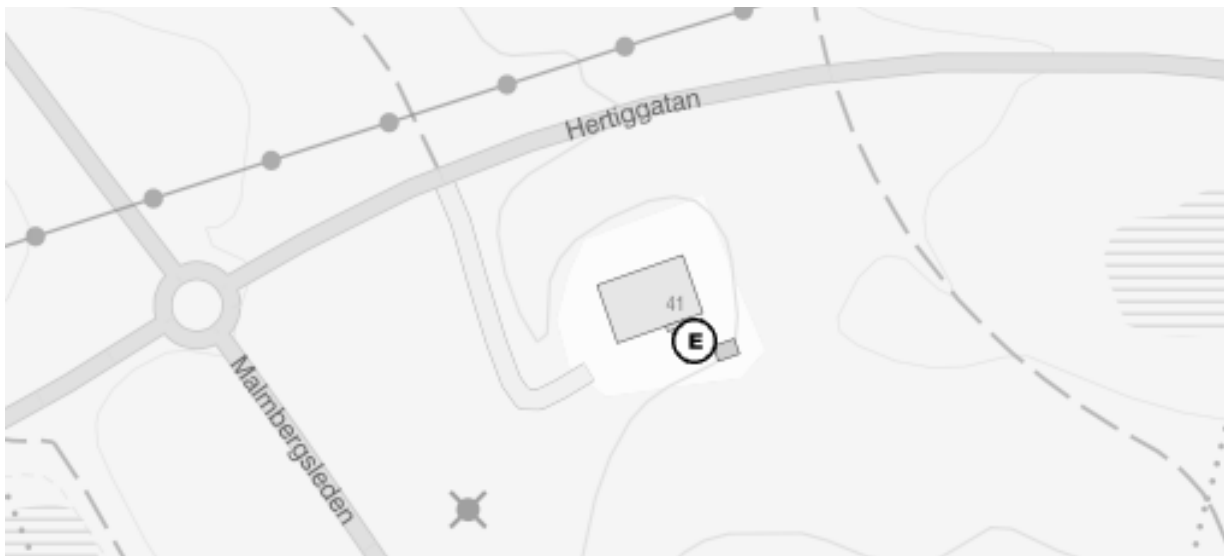

Bild 6: Urklipp från EBH-kartan som visar att den före detta tankstationen är identifierad som ett potentiellt förorenat område som inte blivit riskklassat.

Enligt fastighetsägaren är planområdet inte sanerat och föroreningssituationen är oklar. Om föroreningar påträffas vid markarbeten ska tillsynsmyndighet underrättas enligt 10 kapitlet 11 § miljöbalken. Upplyningsplikten gäller oavsett om området tidigare ansetts förorenat.

3.4 GEOTEKNISKA FÖRHÅLLANDEN

Enligt Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) består marken i och omkring planområdet av morän. Längs vattendragen i planområdets närhet består det översta ytlagret av ett tunt eller osammanhängande lager av isälvssediment.

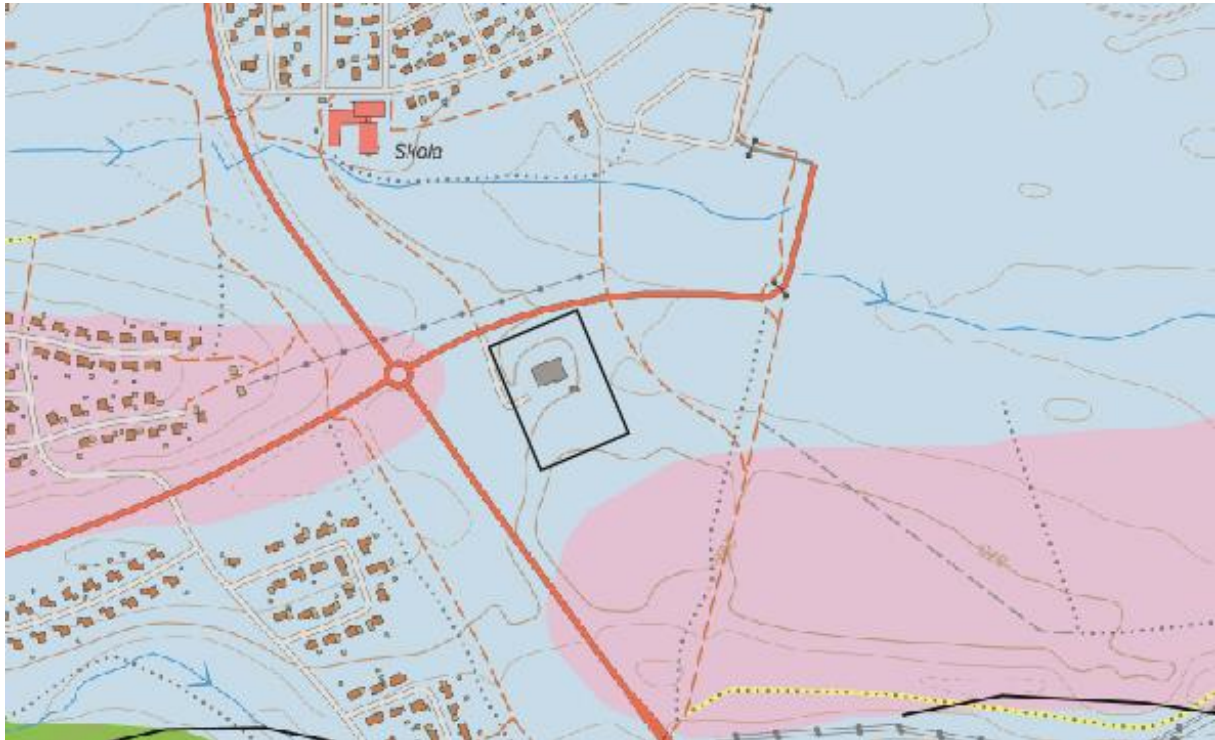

Bild 7: Urklipp från SGU:s jordartskart som redovisar att jordarten i området är moränmark (ljusblå färg). Rosa ytor markerar drumliner vilket är en form av moränbacke som skapats under en glaciär. Svart heldragen linje markerar ungefärligt planområde.

3.5 HÄLSA OCH SÄKERHET

3.5.1 Omgivningsbuller

Upphävandet är en förutsättning för fortsatt gruvdrift i området. Gruvor genererar buller som kan vara störande för både människor och djur. Eventuellt omgivningsbuller som kan uppstå som en följd av den efterföljande gruvverksamheten hanteras inom ramen för verksamhetens process och enligt gällande lagstiftning.

3.6 KULTURMILJÖ

3.6.1 Fornlämningar

Det finns inga kända fornlämningar, områden eller objekt. Om fornlämningar påträffas ska arbetet avbrytas och länsstyrelsen kontaktas. Fornlämningar skyddas av kulturmiljölagen (1988:950).

3.6.2 Byggnadsminnen

Området omfattas inte av några byggnadsminnen enligt kulturmiljölagen.

3.7 FYSISK MILJÖ

Aktuellt planområde består av en befintlig byggnad (tidigare drivmedelsstation) med tillhörande angöring och parkeringsytor.

Bild 8: Befintlig byggnad inom planområdet. Byggnaden har tidigare huserat en drivmedelsstation men används idag som föreningslokal. Urklipp från Google Streetview (bildinsamling september 2024).

Bild 9: Stora delar av planområdet utgörs av hårdgjord mark. Foto taget mot öster. Urklipp från Google Streetview (bildinsamling september 2024).

3.8 SOCIALA

En drivmedelsstation kan fungera som en naturlig mötesplats för människor i alla åldrar. Med tanke på att Malmberget gradvis avvecklas som bostadsområde och att det inte har funnits någon drivmedelsförsäljning på platsen sedan 2022 ses inte planområdet längre som en plats för spontan vistelse i samma utsträckning som tidigare. I stället är det de omgivande områdena, såsom de kvarvarande bostadsområdena och det tidigare centrumet, som nu

anses vara de främsta platserna för socialt liv i Malmberget. För närvarande används dock byggnaden som föreningslokal med fokus på fordonsverksamhet och fungerar återigen som en mötesplats för personer i olika åldrar. Ett upphävande av detaljplanen hindrar inte att den pågående användningen kan fortsätta.

3.8.1 Barnperspektivet

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Konventionen syftar till att säkerställa alla barns mänskliga rättigheter. Lagen innebär att inför varje beslut som får konsekvenser för barn ska en bedömning av vad som är barns bästa göras (artikel 3). Om det finns mer än ett alternativ ska den lösning väljas som bäst tillgodoser barns bästa. Bedömningen av vad som är barns bästa ska baseras på bland annat beprövad erfarenhet, forskning och nationella riktlinjer, men även på barns egna åsikter. Barnkonventionen innefattar även krav på barns delaktighet och inflytande i de beslut som får konsekvenser för barn (artikel 12) samt krav på att inga barn får diskrimineras på grund av till exempel funktionshinder eller språkkunskaper (artikel 2). Därutöver har enligt barnkonventionen, barn även rätt till bland annat goda förutsättningar för en optimal utveckling, en trygg och säker uppväxt, utbildning, vila och lek.

3.9 TRAFIK

Vägarna inom aktuellt planområde består av angöring till och från den före detta drivmedelsstationen. Malmbergsleden går väster om planområdet och utgör en av de mer trafikerade vägarna i närområdet. Stora delar av vägen norr om planområdet, Hertiggatan, är avstängd för biltrafik. Ingen kollektivtrafik trafikerar planområdet i dagsläget, närmsta busshållplats är lokaliserad i Mellanområdet, cirka 500 meter väster om den gamla macken. Cirka 600 meter söder om planområdet går Mellanvägen som är utpekad som rekommenderad väg för farligt gods.

4 PLANERINGSUNDERLAG

4.1 KOMMUNALA PLANERINGSUNDERLAG

Alla planeringsunderlag finns att tillgå hos Gällivare kommun om inget annat anges.

4.1.1 Kommunal planer enligt Plan- och bygglagen

Översiktsplan Gällivare kommun 2014, antogs av kommunfullmäktige 17 november 2014.

Fördjupad översiktsplan Gällivare, Malmberget och Koskullskulle 2014 – 2032, antogs av kommunfullmäktige 19 maj 2014.

Detaljplan för del av Robsam 1:1 m.fl. (Ny väg mellan östra och västra Malmberget) vann laga kraft år 2012 och i samband med det ersattes vissa delar av gällande stadsplan för södra Mosebacke. Området för bensinförsäljning kvarstod.

4.1.2 Grundkarta

Ingen ny grundkarta har tagits fram då upphävandet genomförs inom ramen för den gällande detaljplanens grundkarta.

4.1.3 Undersökning enligt 6 kapitlet 6§ miljöbalken (1998:808)

En undersökning om betydande miljöpåverkan har tagits fram och är daterad 2024-10-15. Bedömning av behovet av strategisk miljöbedömning har gjorts baserat på plan- och bygglagen (2010:900) och miljöbalken (1998:808). Planförslaget bedöms inte innebära en sådan betydande miljöpåverkan som enligt 6 kapitlet miljöbalken kräver att en särskild miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning behöver göras.

Bedömningen grundar sig på att upphävandet inte strider mot några nationella, regionala eller lokala mål. Dessutom förväntas ett upphävande inte ha några negativa miljöaspekter, miljöeffekter eller påverkan på människors hälsa och säkerhet, och det bedöms inte heller påverka några riksintressen negativt. Upphävandet bedöms i stället ha en positiv inverkan på riksintresse för värdefulla ämnen och material enligt 3 kapitlet 7 § miljöbalken då upphävandet är en förutsättning för att möjliggöra fortsatt gruvdrift. Vidare stärks bedömningen av att upphävandet är förenligt med både den gällande översiktsplanen och den fördjupade översiktsplanen för området. Dessutom har det inte bedrivits någon drivmedelsförsäljning på platsen sedan 2022. Fastighetens ägare, LKAB, motsätter sig inte upphävandet.

Eventuell miljöpåverkan från den efterföljande gruvverksamheten hanteras inom ramen för verksamhetens process och enligt gällande lagstiftning.

Ett undersökningssamråd angående betydande miljöpåverkan har genomförts under hösten 2024 där länsstyrelsen i Norrbottens län delar kommunens bedömning.

5 KONSEKVENSER

5.1 FASTIGHETER OCH RÄTTIGHETER

De fastigheter som berörs av planändringen är Gällivare Robsam 1:1 som ägs av Luossavaara-Kirunavaara Aktiebolag (LKAB).

Tabell 2: Fastighetskonsekvenser

Fastighet	Konsekvens
Gällivare Robsam 1:1	Området blir efter ett upphävande icke planlagda. Möjlig fastighetsbildning påverkas inte av upphävandet av del av detaljplanen. Även utan detaljplan kan ändamålsenliga nya fastighetsindelningar åstadkommas med stöd av kommande fastighetsförvärv och/eller byten.

5.2 MILJÖ

5.2.1 Natur

Ett upphävande bedöms inte påverka naturen i området.

5.2.2 Föroreningar

Enligt fastighetsägaren är området inte sanerat. Den före detta drivmedelsstationen kan ha bidragit till gifter i miljön och markföroreningar som kan påverka människors hälsa och säkerhet. Risk för läckage av bränsle och kemikalier från underjordiska tankar eller utrustning kan förekomma, vilket kan förorena marken och grundvattnet. Dessa föroreningar kan sprida sig och påverka den omgivande miljön och människors hälsa om de inte hanteras på rätt sätt. Om föroreningar påträffas vid markarbeten ska tillsynsmyndigheten underrättas enligt 10 kapitlet 11 § miljöbalken. Upplyningsplikten gäller oavsett om området tidigare ansetts förorenat.

Enligt 28 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, är det förbjudet att utan anmälan till tillsynsmyndigheten vidta en avhjälpanåtgärd med anledning av en föroreningsskada i ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning enligt 10 kap. miljöbalken. Detta gäller om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och denna risk inte bedöms som ringa.

Eventuell förorening ska hanteras i efterföljande processer, till exempel i samband med rivningslovet. Själva upphävandet av detaljplanen bedöms dock inte påverka miljön negativt.

5.3 MILJÖKVALITETSNORMER

5.3.1 Luft

Ett upphävande bedöms inte medföra någon påverkan.

5.3.2 Vatten

Ett upphävande bedöms inte medföra någon påverkan.

5.3.3 Buller

Ett upphävande bedöms inte medföra någon påverkan.

5.4 SOCIALA

Vid ett plangenomförande kommer det inte längre att finnas något planstöd för drivmedelsförsäljning på platsen. Detta kan få flera konsekvenser i ett mindre samhälle, inklusive påverkan på tillgången till bränsle, serviceutbudet, den lokala ekonomin och platsens attraktionskraft. En drivmedelsstation fungerar även ofta som en naturlig mötespunkt för personer i alla åldrar. Därför kan ett upphävande innebära negativa konsekvenser för social hållbarhet. Med tanke på att Malmberget gradvis avvecklas som bostadsområde och att det inte har funnits någon drivmedelsstation på platsen sedan 2022, är det dock osannolikt att en ny drivmedelsstation blir aktuell i framtiden. Incitamenten för att bedriva drivmedelsförsäljning på platsen bedöms vara liten på grund av avvecklingen av Malmberget som boendeort. Därför görs bedömningen att ett upphävande inte kommer leda till negativ påverkan på social hållbarhet i området. Dessutom är upphävandet förenligt med både den gällande översiktsplanen och den fördjupade översiktsplanen för området. Slutligen är upphävandet en förutsättning för fortsatt gruvdrift i området, något som kan leda till positiv påverkan på den sociala hållbarheten genom att skapa arbetstillfällen, främja ekonomisk tillväxt och öka den lokala sysselsättningen. Således kan upphävandet indirekt bidra till att stärka samhället genom att ge invånarna möjlighet till anställning och inkomst.

För närvarande används byggnaden som föreningslokal med fokus på fordonsverksamhet och fungerar återigen som en mötesplats för personer i olika åldrar. Ett upphävande av detaljplanen hindrar inte att den pågående användningen kan fortsätta.

Eventuell påverkan på social hållbarhet som den efterföljande gruvverksamheten kan innebära hanteras inom ramen för verksamhetens process och enligt gällande lagstiftning.

5.4.1 Barnperspektiv

Som barn betraktas alla barn och unga, pojkar och flickor under 18 år. Bedömningen är att ett upphävande i sig inte påverkar barn. Däremot är upphävandet en förutsättning för fortsatt gruvdrift i området, vilket kan medföra att den pågående användningen av den före detta drivmedelsstationen, som fungerar som föreningslokal med fordonsinriktning, behöver upphöra. Då personer under 18 år vistas där kan det påverka barns tillgång till möjliga fritidsintressen minska. Beslutet om att upphöra med pågående verksamhet fattas dock av fastighetsägaren och hyresgästen, inte av detaljplanen.

5.5 RIKSINTRESSE

Aktuellt planområde ligger inom riksintresse för kulturmiljö enligt 3 kapitlet 6 § miljöbalken, riksintresse för värdefulla ämnen och material enligt 3 kapitlet 7 § miljöbalken och riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kapitlet 9 § miljöbalken gällande område för lågflygningsområde.

5.5.1 Kulturmiljövård

Upphävandet i sig bedöms inte påverka riksintresset eftersom det aktuella planområdet inte är en direkt del av Bolagsområdet och/eller de delar av Malmberget som visar gruvsamhällets utveckling. Det innebär att upphävandet inte förväntas ha en direkt inverkan på den kulturmiljö som utgör riksintresset, även om planområdet är i Malmberget. Eventuell påverkan från den efterföljande gruvverksamheten hanteras inom ramen för verksamhetens process och enligt gällande lagstiftning.

5.5.2 Fyndigheter av ämnen och material

Upphävandet är en förutsättning för att gruvdriften ska kunna fortsätta. Därför stödjer detaljplanen riksintresset för värdefulla ämnen och material, där konsekvenserna bedöms som stora och positiva avseende detta riksintresse. Riksintresset för värdefulla ämnen eller material ges i och med planförslaget företräde framför övriga berörda intressen.

5.5.3 Totalförsvär

Upphävandet bedöms inte påverka riksintresset i och med reglering av högsta totalhöjd utifrån flygets restriktioner.

6 GENOMFÖRANDEFRÅGOR

Genomförandefrågor redovisar de organisatoriska, fastighetsrättsliga, ekonomiska och tekniska åtgärder som krävs för ett samordnas och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen. Genomförandefrågor har ingen självständig rättsverkan, de utgör en del av planhanlingarna och ska vara vägledande vid genomförandet av detaljplanen.

6.1 FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR

6.1.1 Förändrad fastighetsindelning

Det är inte aktuellt med någon fastighetsbildning till följd av upphävandet.

6.1.2 Rättigheter

Befintliga och eventuellt behov av framtida ledningsrätter hanteras i kommande processer.

6.2 TEKNISKA FRÅGOR

6.2.1 Tekniska åtgärder

Inga tekniska åtgärder krävs för att säkerställa markens lämplighet vid ett upphävande av detaljplan.

6.3 EKONOMISKA FRÅGOR

6.3.1 Planekonomisk bedömning

Upphävandet kommer att bekostas av LKAB enligt det planavtal som upprättats mellan LKAB och kommunen.

6.4 ORGANISATORISKA FRÅGOR

6.4.1 Tidplan

Upphävandet kommer att behandlas med ett förenklat standardförfarande. Planen ställdes ut för samråd under det andra kvartalet 2025 och skickades för antagande under det tredje kvartalet 2025. Detaljplanen antogs av Kommunstyrelsen 2025-09-09 §223 och vann laga kraft 2025-10-06.

6.5 ANNAT

6.5.1 Genomförandetid

Upphävandet av del av detaljplan är genomfört när planförslaget har vunnit laga kraft.

6.5.2 Sanering

Om föroreningar påträffas vid markarbeten ska tillsynsmyndigheten underrättas enligt 10 kapitlet 11 § miljöbalken. Upplyningsplikten gäller oavsett om området tidigare ansetts förorenat. Om rivningslov söks ska eventuell förorening hanteras i samband med rivningslovet.

Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen

POSTADRESS Gällivare kommun, 982 81 Gällivare

BESÖKSADRESS Tingshusgatan 8 – 10 TFN 0970 – 81 80 00

E-POST post@gallivare.se WEBBPLATS <https://gallivare.se/>